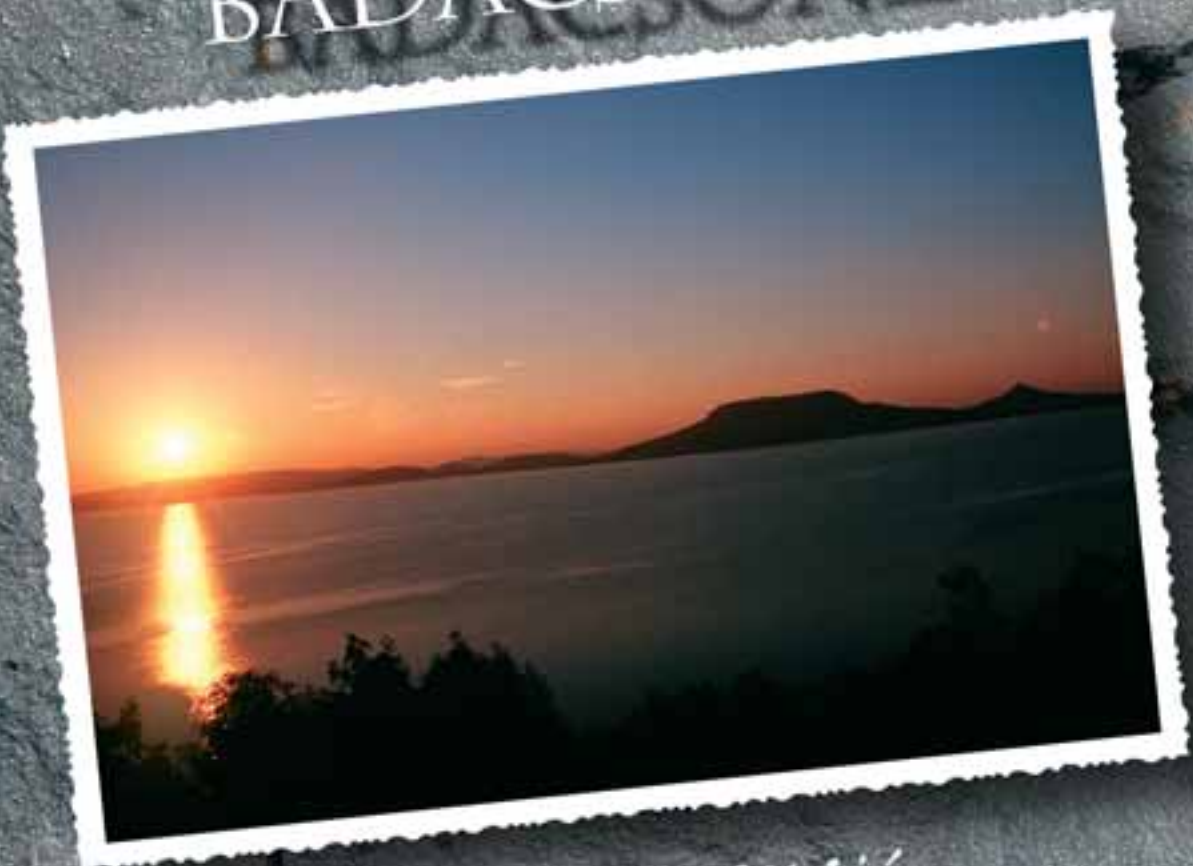

BADACSONY

*Az óriások földjén
Im Land der Riesen
On the land of giants*

A legenda szerint a történelem előtti időkben valaha óriások lakták be a tájat, amit a Jóisten is örömben teremtett. A Badacsonyi tágas fennsíkján élte mindennapjait Balaton, az utolsó óriás lányával, Haláppal. Jó viszonyban voltak a hegy lábán élő emberekkel Halápnak játszótársa is akadt közöttük. A fiatal emberleány azonban gyorsan felcseperedett és végleg elhagyta óriás játszópajtását. Halápot hamar elemészttette a bánat, amit az egyedüllét miatt érzett.

Miközben Balaton leánya síremlékét építette egy nagy kőre lelt. Emlékezett rá, hogy valaha réges-régen ez a kő a sellők oltára volt. Amint megemelte, elveszítette egyensúlyát, és a súlyos teher maga alá temette. Az elmozdított kő alól víz tört föl és csak folyt megállíthatatlanul. Míg egy napon az emberek arra ébredtek, hogy a hegy lába előtt szelíden hullámzó tó ringatja lágyan a Nap sugarait. A nagy vizet azóta is Balatonnak hívják.

Der Legende zufolge lebten vor langer Zeit Riesen in dieser Landschaft, die der Liebe Gott mit Freuden erschaffen hat. In den Felsen der weiten Hochebene des Badacsonyi lebte Balaton, der letzte Riese mit seiner Tochter Haláp. Diese hatte ein gutes Verhältnis mit den hier lebenden Menschen und sogar eine Spielkameradin. Das Menschenkind wurde aber schnell erwachsen und verliebte sich. Haláp starb vor Kummer durch das Alleinsein.

Während Balaton das Grabmal seiner Tochter errichtete, fand er einen großen Stein. Er erinnerte sich daran, dass dieser vor langer Zeit von den Nymphen als Altar benutzt wurde. Als er ihn anhob, verlor er das Gleichgewicht und wurde unter der schweren Last begraben.

Unter dem Stein brach Wasser hervor und floss Tage und Nächte hindurch. Eines Morgens, als die Menschen erwachten, fanden sie einen sich in sanften Wellen kräuselnden See. Das große Wasser wird seither Balaton genannt.

According to legend long ago, in times before history began, giants lived in the landscape, which the good Lord had created in his joy. Balaton, the last giant lived his everyday life on the spacious uplands of the Badacsonyi with his daughter, Haláp. They were on good terms with the people who lived at the foot of the hill, and Haláp even had a playmate among them. The young human girl however soon grew up and left her giant playmate forever. Haláp soon became overwrought with sorrow because of her loneliness.

Whilst Balaton was building a centophag for his daughter, he found a large stone. He remembered that a long time ago this had been the altar of the mermaids. As he lifted it, he lost his balance and the heavy weight buried him beneath it. Water gushed forth from beneath the moved stone and just flowed, unstoppable. Until one day people woke up to find a gently waving lake rocking the rays of the Sun at the foot of the mountain. This large water has been called Balaton ever since.

 Tisztelt Utazó! Kedves Vendégünk!

Köszönjük, hogy kíváncsi szépségeinkre, értékeinkre, hogy kíváncsi ránk! Vártuk már Önt, hisz Ranolder püspök a XIX. században ezt írta nekünk:

"... s ez a hely, ahol állunk a világ leggyönyörűbb vidéke. ... egykor az idegen nemzetek utazói ezren és százezren jönnek ide majd, hogy amikor már minden szépet láttak, minden szépséget itt együtt lássanak. "

A tó lágy vize, a hegy lankái, a zamatos bor, a csodálatos kilátás, a tiszta levegő bennünket már mind rabul ejtettek, magukhoz láncoltak. Bízom benne, hogy most Önök következnek!

Badacsonynak szelleme van! Ha megállnak egy pillanatra, és csendben figyelnek, hallhatják az egykor itt vonuló vad kelta hordák zaját, a békés avarok mindennapjainak hangjait, a római szekerek zörgését. Valóban, ahogy az "Erre inni kell!" című könyvecskében írják a szerzők: "Mert emberek jönnek-mennek a hegyen, életek életek után, a szellem azonban érintetlen marad. Megejtően szép, fenséges, adakozó, kifosztathatlan és eltékozolhatatlan."

Kívánom, hogy érintse meg Önöket is a hely szelleme, az emberek barátsága, vendégszeretete! Kóstolják meg borainkat, melyekbe ezer évek tapasztalatát, bánatát, örömét préselték a dolgos kezek. A városunk minden lakója nevében kívánok kellemes pihenést!

Krisztin N. László
polgármester

 Werter Reisende! Liebe Gäste!

Danke, dass Sie neugierig auf unsere Sehenswürdigkeiten und Werte und auch auf uns sind! Wir haben sie bereits erwartet, denn Bischof Ranolder hat uns im 19. Jahrhundert geschrieben:

"... dieser Ort, wo wir stehen, ist der schönste Platz der Welt....einst werden Tausende und Abertausende von Reisenden aus fremden Ländern hierher kommen, wenn sie bereits alles Schöne gesehen haben, dass sie hier alles Schöne auf einmal sehen."

Das weiche Wasser des Sees, die sanften Hügel, der aromatische Wein, die herrliche Aussicht und die reine Luft hat uns bereits alle in ihren Bann gezogen. Ich glaube, jetzt sind auch Sie an der Reihe! Badacsonyi hat nämlich einen Geist! Wenn sie einen Augenblick still lauschen, hören Sie das Gebrülle der wilden Keltenhorden, vermischt mit dem Alltagslärm der friedlichen Avaren und dem Rattern der Römerwagen. Wie die Autoren in seinem Büchlein mit dem Titel: "Darauf muß getrunken werden!" schreiben: "Menschen kommen, Leben gehen auf dem Berg, aber der Geist bleibt unberührt. Er ist verführerisch schön, majestätisch, freigiebig und kann weder ausgebeutet, noch verschleudert werden." Ich wünsche mir, dass auch Sie der Geist dieser Gegend und die Gastfreundschaft der Menschen berührt. Kosten Sie unsere Weinen, in denen Freude und Leiden von Jahrhunderten eingepreßt wurde. Im Namen aller Einwohner der Stadt wünsche ich Ihnen angenehme Erholung!

László N. Krisztin
Bürgermeister

 Dear Traveller, Dear Guest!

Thank you for being curious about our beautiful things, our values, and about us! We were expecting you, since Cardinal Ranolder wrote to us in the 19th century:

"..and this place where we stand is the most beautiful region of the world...time will come when thousands and hundreds of thousands of travellers from foreign nations will come here so that having seen everything which is beautiful they can see together every beauty here."

The soft water of the lake, the slopes of the mountain, the fragrant wine, the wonderful view and the clean air has already enslaved us all and chained us to them. I trust that it is now your turn!

Badacsonyi has ghosts! If you stop for a moment and quietly listen, you can hear the noise of the savage Celts whose hordes once marched through here, likewise the everyday sounds of the peaceful Avars and the rattle of Roman carts. In fact, as it was mentioned in the book "Here is to the ...!" by the author: "Because people come and go on the mountain, lives live after lives, the ghost however remains untouched. Enthrillingly beautiful, majestic, gracious, unassailable and cannot be frittered away."

I wish that the spirit of the place touches them alongside the friendship and hospitality of the people! Taste our wines which busy hands have pressed into them the experience, sorrow and joy of a thousand years. On behalf of every inhabitant of our town, I wish you a pleasant rest!

László N. Krisztin
mayor

Badacsony a legszebb magyar hegyek egyike. Karakteres alakja szimbolikus jelentőségével egyúttal a Balatont is jelöli, együtt gondolkunk rájuk. E szinte szent hegyen működött Magyarország legnagyobb bazaltkő bányája. Tájéskertikai, természetvédelmi jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az hogy 1954-ben a bányaművelést leállították, és tájvédelmi körzeté nyilvánították. A Badacsony-hegy többszöri vulkáni kitörés eredményeként alakult ki. A feltörő bazaltláva rátelepült az akkori felszín borító pannon üledékekre, ezzel megvédte azokat a következő évmilliók pusztító hatásaitól, tanúsítják az akkori állapotot. Így alakultak ki a Tapolcai-medence síkjából kiemelkedő világszép bazaltkúpok. Tanúhegyeknek hívják őket. A Badacsony bazaltja nagyrészt függőleges és vízszintes elválású oszlopokban hullt ki, így alakultak ki a hegy peremén látható gyönyörű bazaltoszlopok, a "kőzsákok", s közöttük is az egyik legszebb, a Kőkapu. A bazaltosz-

lopok lábánál a kőzetek omlásából, aprózódásából származó kőgörgöttek, ún. "kőfolyás" araszol a Balaton felé. A hegy klasszikus alakja ellipszis formátumú, távolról elnyújtott koporsóalakot formál, tetején változatos fafajú erdővel. Az erdő és a bazaltöv határától, szinte a Balaton vonaláig, a Badacsony szoknyáján, büszkeségeink, a badacsonyi szőlők sorakoznak. A sziklaszirteken tavasszal messziről láthatóan aranszerűen virít a sziklai ternye, felette a fokozottan védett hollók költenek. Az erdőben, sziklagyepeken nyílik a változó nőszirom, a mediterrán eredetű pirítógyökér, a kora tavasszal helyenként kék szőnyeget alkotó májvirág. Állatvilága is egyedi. A változatos ökológiai feltételeknek megfelelően a Tapolcai-medence bazaltvulkánjai közt itt alakultak ki a legjellemzőbb fészkelőközösségek. Ritkább fajai: holló, vörös vércse, gyurgyalag, kövi rigó... Az ember évszázados jelenléte befolyásolta

Badacsony képét. A kiirtott hegylábi erdők helyére pompás szőlőket telepített. A hegyen levő épületek alapvetően a szőlőfeldolgozást szolgálták, szolgálják; gyönyörű ékkövei e tájnak.

Der Badacsony ist einer der schönsten Berge Ungarns. Mit seinem Charakter und seiner Erscheinung ist er gleichzeitig ein Symbol

und Synonym für den Balaton. An diesem fast heiligen Berg arbeitete früher der größte Basaltsteinbruch Ungarns. Die Bedeutung des Berges für die Landschaftsästhetik und den Naturschutz unterstreicht, dass 1954 die Arbeit im Steinbruch eingestellt und die Landschaft zum Naturschutzgebiet erklärt wurde.

Der Badacsony ist durch mehrere Vulkanausbrüche entstanden. Die ausbrechende Lava lagerte sich auf dem damaligen pannonischen Sedimentgestein ab, schützte dieses in den nächsten Jahrillionen vor der Erosion, so dass der damalige Zustand erhalten blieb. So entstanden die wunderschönen Basaltkegel des Tapolcaer Beckens, die auch Zeugenberge genannt werden.

Der Basalt des Badacsony ist großteils in waagrecht und senkrecht getrennten Säulen erstarrt, so entstanden die in der Flanke des Berges zu sehenden herrlichen Basaltsäulen, die "Steinsäcke" und auch das schöne Steintor. Vom Fuße der Basaltsäulen führt der sog. "Steinfluß", eine Mure aus Basaltgeröll in Richtung Balaton.

Die klassische Form des Berges ist eine Ellipse, die von weitem wie ein breiter Sarg aussieht

und mit Mischwald bedeckt ist. Von der Grenze des Waldes und des Basaltgürtels reichen fast bis zum Balaton, wie auf seinem "Rock" unser ganzer Stolz, die Weinberge von Badacsony.

Von den Felsen leuchtet im Frühling goldfarben das Steinkraut, darüber brüten besonders geschützte Raben. In den Wäldern und auf den Felswiesen blüht der Iris, der mediterrane Schmerwurz und die im Frühjahr einen zusammenhängenden Teppich bildende Leberblume.

Auch die Tierwelt ist einzigartig. Unter den ökologischen Bedingungen haben sich hier zwischen den Basaltvulkanen des Tapolcaer Beckens charakteristische Brutgemeinschaften mit seltenen Arten, wie Raben, Rotfalken, Heuvögeln und Steindrosseln entwickelt.

Die lange Anwesenheit des Menschen hat das Bild des Badacsony geprägt. Anstelle der gerodeten Wälder wurden zu Füßen der Berge prächtige Weingärten angelegt. Die erbauten Gebäude dienen vor allem der Weinverarbeitung und sind Schmuckstücke der Landschaft.

Badacsony is one of the most beautiful Hungarian mountains. Its characteristic shape has a symbolic significance, representing at the same time the Balaton, we think of the two together. It was on this almost sacred mountain that the largest basalt stone quarry in Hungary functioned. Its landscape aesthetic value and

its significance for nature preservation was acknowledge when in 1954 the quarrying works stopped and it was declared a landscape preservation district.

The Badacsony Mountain was formed as the result of multiple volcanic eruptions. The basalt lava, which broke the surface, settled on the Pannonian sediment which covered the surface at the time, thereby protecting it from the destructive effects of the following millions of years in witness of the prevailing conditions of the time. This is how a beauty world renowned, the basalt cones rising from the plane in the Tapolca Basin were formed. They are called Witness Mountains.

The basalt of the Badacsony cooled down mainly in the form of vertical and horizontal columns, this is how the beautiful basalt columns were formed at the edge of the mountain, the so-called "stone sacks" and among them the most beautiful, the Kőkapu (stonegate). The stone boulders originating from the fall and break-up of the rocks, the so-called "stoneflow" is edging its way towards the Balaton.

The classical form of the mountain is ellipsis, from a distance it forms an elongated coffin shape, on top it is covered by forest of various trees. Our pride, the vineyards of the Badacsony sit on the skirt of the Badacsony and stretch from the border of the forest and basalt belt almost to the line of the Balaton.

In the spring the Alyssum montanum blooms like gold on the rocks, above them ravens nest. In the forests and in the cliff pastures the variegated iris flowers together with the Mediterranean originated bryony, in places the hepatica forms a blue carpet in early spring.

Its fauna is also unique. The most characteristic nesting communities developed here among the basalt volcanoes in the Tapolca Basin according to the diverse ecological conditions. Among the more rare species are the raven, the kestrel, the bee-eater and the rock thrush. The human presence over the past centuries has affected the look of the Badacsony. In place of forests at the foot of the mountain there are now magnificent vineyards. The buildings on the mountain are there principally for the benefit of grape processing; and are beautiful gems in the landscape.

Folly arborétum
Folly Arboretum
Folly arboretum

Tájház
Landschaftshaus
Folklore house

Szent Anna kápolna
St. Anna Kirche
St. Anna's Chapel

Bazalt templom
Basaltkirche
Basalt church

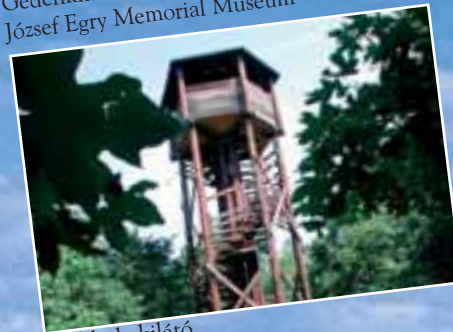
Bazalt templom
Basaltkirche
Basalt church

Szent Antal kápolna és Millenniumi Emlékpark
Kapelle + Gedächtnispark
Chapel + memorial park

Egry József Emlékmúzeum
Gedenkmuseum József Egry
József Egry Memorial Museum

Kisfaludy kilátó
Kisfaludy-Aussichtsturm
Kisfaludy Lookout Tower

Hajóállomás
Schiffsanlegestelle mit Gedenktafel
Hithe

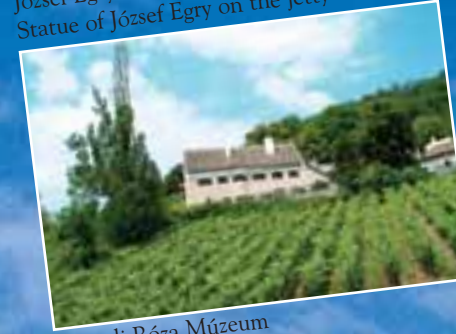
Szent Donát kápolna
St. Donát Kapelle
St. Donat Chapel

Rózsakő
Rosenstein
Rózsakő (Rosestone)

Egry József szobra
József Egry Statue an der Mole
Statue of József Egry on the jetty

Szegei Róza Múzeum
Róza Szegei Museum
Róza Szegei Museum

Ranolder kereszt
Ranolder-Kreuz
Ranolder cross

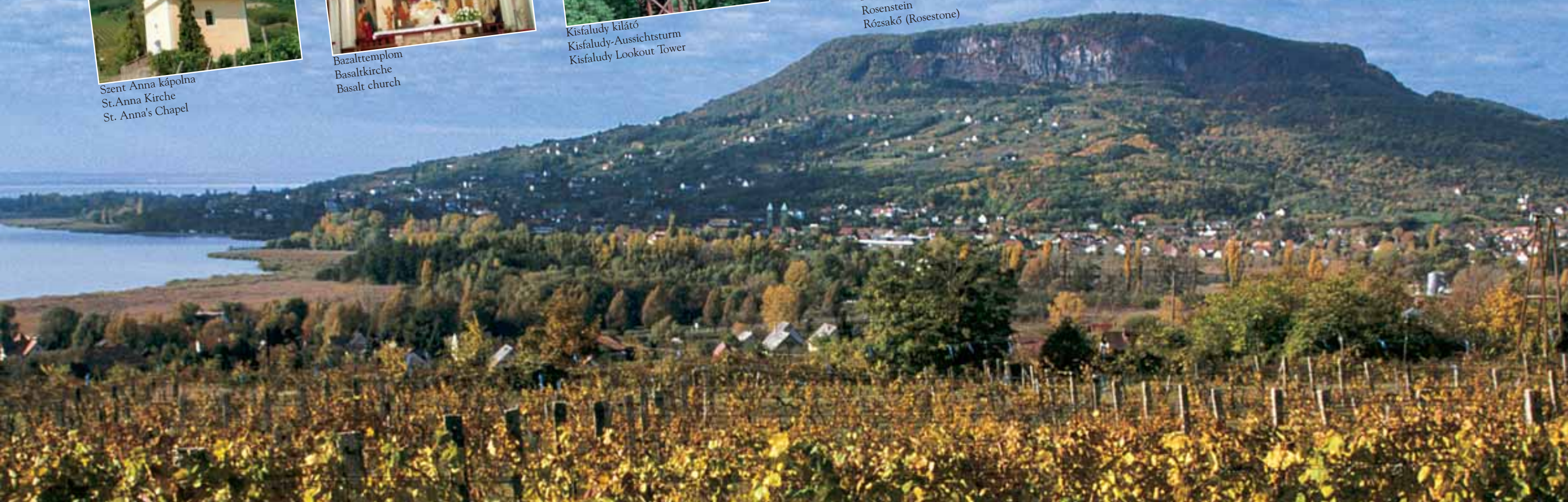
Badacsony park
Badacsony-Park
Badacsony Park

Kisfaludy Ház
Kisfaludy Haus
Kisfaludy House

Történelmi emlékpark
Historischer Gedenpark
Historic Memorial Park

A Badacsonyi borvidék névadó hegye, a Badacsony, több mint kétezer éves borkultúrája révén az ember és a természet egymásra találásáról tesz "tanú-bizonyságot".

A Balatonba mintegy félszigetként benyúló Badacsony oldalában elhelyezkedő szőlőültetvények szubmediterrán jellegű mikroklímában érlelhetik szőlőfürtjeiket. A Balaton víztömegének hőmérséklet-kiegyenlítő hatása, a hegy bazaltsapkájának pótlólagos hőtárolása, a napsugarakat a hegyoldalra visszاسugárzó víztükör, az országos szinten legintenzívebb besugárzás együttesen garantálja, a legkedvezőtlenebb évszakokban is páratlanul magas mustfokot, a borok testes jellegét, íz- és zamatgazdagságát.

Kevesen tudják, hogy a Badacsony oldalában termelt borok, és azon belül is a Kéknyelű kiemelkedően magas Kálium, vagy a badacsonyi Olaszrizling magas Magnézium tartalmának egészségvédő hatása, akár a gyógybor jelző használatára is feljogosítaná azok termelőit.

A badacsonyi borkultúra évezredek történetében legrangosabb helyet a Kéknyelű vívta ki magának. A Kéknyelű Badacsony legismertebb fajtája, melynek neve összeforrott a borvidék nevével, híre határainkon túl is jól ismert.

Különleges igényeket kielégítő, karakteres bora miatt méltán tekinthető Badacsony "zászlós" borának.

Bár az egész világon termesztik, de az itt termelt sajátos minősége miatt a Szürkebarát is szinte tájfajtának tekinthető. A Badacsonyi Szürkebarát ezért nem egy a "Pinot Gris" fajta borainak hosszú sorából, hanem egy egyedi, a páratlan helyi adottságokat is megjelölő borkülönlegesség.

Az Olaszrizling kiváló tulajdonságait legjobban talán a badacsonyi mikroklímában lehet kamatoztatni. Róla a közmondás úgy tartja, hogy "olyan, mint a jó feleség, nem csillog, nem villog, de jó vele élni". Nos Badacsonyban ez a fajta rácsfolt erre a közmondásra, mert itt bizony tud "csillogni, villogni". Ezt bizonyítják az Olaszrizlingből készült különleges minőségű, kései szüretelésű-, aszú-, és jégbor tételek borversenyeken nyújtott sikerei is.

werden. Er ist keiner aus der langen Reihe der "Pinot Gris"-Weine, sondern eine unvergleichliche Standortbesonderheiten in sich vereinernde Weinrarität. Die großen Eigenschaften des Welschriesling können ebenfalls im Mikroklima von Badacsony am besten ausgeschöpft werden. Von ihm wird gesagt, dass er "wie eine gute Ehefrau sei, nicht Glanz, noch Gloria, aber gut, sie zu haben." In Badacsony hat diese Sorte diesen Spruch angezweifelt, denn sie glänzt hier besonders - das beweisen auch die Erfolge von aus Welschrieslingen in besonderer Qualität hergestellten Spätlese-, Ausbruch- und Eisweinen auf den verschiedenen Weinkonkurrenzen.

Der namensgebende Berg des Weinbaugebietes Badacsony gibt sein "Zeugnis" für das Zueinanderfinden von Mensch und Natur durch seine mehr als zweitausend Jahre alte Weinbaukultur. Die an den Flanken des als Halbinsel in den Balaton hereinragenden Badacsony gelegenen Weingärten lassen ihre Trauben im submediterranen Mikroklima reifen. Die temperaturspiegelnde Wirkung der Wassermasse des Balatons, die zusätzliche Wärmespeicherung der Basaltkuppe des Berges und die von der Wasserfläche zum Hang zurückgespiegelten Sonnenstrahlen und die landesweit intensivste Gesamteinstrahlung garantiert auch bei schlechten Witterungsbedingungen einen hohen Mostgrad, den Körper und das charakteristischen Aromen- und Geschmacksreichtum der Weine..

Nur wenige wissen, dass die am Badacsony gewachsenen Weine durch ihren hohen Kalium- (Blaustengler), oder Magnesiumgehalt (Welschriesling) gesundheitsfördernd sind, und somit auch als Heilweine verkauft werden könnten.

In der Jahrtausende alten Weinkultur von Badacsony hat sich der Blaustengler den würdigsten Rang erworben. Der Blaustengler ist die bekannteste Sorte von Badacsony, deren Name eng mit dem Weinbaugebiet verschmolzen und über die Grenzen hinaus bekannt ist.

Ausgrund seines anspruchsvollen, charaktervollen Weines kann er als das "Flaggschiff" der Badacsonyer Weine angesehen werden.

Obwohl er auf der ganzen Welt angebaut wird, kann aufgrund seiner besonderen Qualität auch der hier wachsende Graue Mönch fast als Landschaftssorte angesehen

The Badacsony wine region was named after the Badacsony, which "witnesses" the reunion of man and nature through over two thousand years of wine culture.

The vineyards on the side of the Badacsony, which dips into the Balaton like a peninsula, ripen their grape bunches in the sub-Mediterranean type of microclimate. The tempering effect of the water mass of the Lake Balaton, the retentive heat in the basalt cap of the mountain, the reflection of the sunrays from the water surface onto the mountainside and the most intensive sun radiation in the country, guarantee an unequalled high must degree, even in the most unfavourable years, and the full-bodied character, taste and bouquet of the wines.

effect that the wine from grapes grown on the side on the Badacsony have, and within that the Kéknyelű due to an outstandingly high potassium content or the Badacsony Italian Riesling due to a high magnesium content, their growers could even be entitled to call them medicinal wines.

In the thousand-year history of Badacsony viticulture the Kéknyelű has claimed the highest rank. The Kéknyelű is the most commonly known type of the Badacsony, its name has become one with the name of the region, its fame is also well known outside of Hungary.

Suiting special tastes this character wine can justly be considered to be the "flag-bearing" wine of the Badacsony.

Whilst it is grown world-over the Szürkebarát can also be considered a landscape variety due to its unique quality when produced here. For this reason the Badacsony Szürkebarát is not just one of the long line of "Pinot Gris" wines but is a unique wine speciality, which bears the unique local characteristics within it.

The excellent characteristics of the Olaszrizling (Italian Riesling) can perhaps be best enhanced in the microclimate of Badacsony. The saying about it goes "it is like a good wife, it does not shine, does not glisten, but is good to live with". This variety has in fact contradicted the saying, because here it does "shine and glisten". This is verified by the successes achieved at wine contests with extraordinary quality late harvested fortified wine and ice-wine entries made from Olaszrizling.

A magyar konyhai kultúrában 3 jelentősebb tájjellegű konyha különböztethető meg: alföldi, észak-hegyvidéki és dunántúli. A dunántúli konyha az édes-sós és az édes-savanyú összetételeket részesíti előnyben. A Balaton északi partján az édes - savanyú íz párosításban az édes íz kapta a hangsúlyt.

A kemencében főzhető ételek közül a száraz babból készült levesek és főzelékek voltak a legismertebbek. A hústeleket bádóg tepsi-ben vagy cseréptálban sütötték, mélyebb tepsi-ben vagy cserép kacsasütőben készültek a szárnyasok. Főleg szilveszterkor sütötték a rétest, ünnepek, lakodalmak eledele volt a kalács és a kuglóf.

A balatoni konyha jellemzője, az aszalás is a kemencében történt. Az aszalt gyümölcsből télen levest, kompótot főztek. Téli esték csemegéje volt a vászonzakékban főtt szemes kukorica, a sült alma és a sült tök is.

Az ételfogyasztás rendje más volt télen és nyáron, az aratás, a metszés, a kapálás ideje alatt. Nagy nyári munkaidőben ötször is étkeztek, többnyire főtt ételt. Télen a bőséges reggelit hideg ebéd és korai vacsora követte. Áprilistól főtt étel csak délben került az asztalra, és a vacsorát később fogyasztották. A munka végeztével a gazda pincéjében iszogattak vacsoraig, amikor is a menyecske feltálalta a disznóorrból készült levest, az orrot tormával, húsos káposztát, hurkát, kolbászt, sült húst, 2 - 3 féle süteményt és elegendő bort. Ünnepi alkalmakkor eltértek a fenti normáktól, többet és többfélét ettek. Lakodalmakon is gyakran álltak, került az asztalra fél disznófej, káposzta, becsináltak, paprikások, baromfi, kása.

Balaton melléki különlegességek:

- Katrabóca leves: mely aludttejből készül tojással, tejjel, liszttel behabarva
- Tócsi: liszt és krumpli keveréke
- Lábatlan tik: liszt, víz, tojás megsütve, kockára vágva, tejes ételekbe
- Görkeny: kukoricaliszt, vízzel keverve, kiszáradásig sütvé
- Málé: csírázó búzából vagy kukoricalisztből sütötték
- Lepény: a Balaton mellett lepentnek hívják, túróval töltve sütik
- Hal: a létező összes módon fogyasztják
- Kenyér sütés napján a kenyérsütőből készítették a buktit, langalit.

Die ungarische Kochkultur unterscheidet 3 verschiedene, landschaftsgeprägte Küchen - die der ungarischen Tiefebene, des nördlichen Hochlandes und die von Transdanubien. Letztere bevorteilt süß-salzige und süß-saure Zusammenstellungen. Am Balaton-Nordufer liegt in der Süß-Sauer-Paarung das Gewicht auf dem Süßen. Von den Ofengerichten sind die Bohnensuppen und -gerichte am bekanntesten. Fleischspeisen werden in Blechtöpfen, oder irdenen Töpfen gebraten, Geflügel wurde in tieferen, speziellen Brattöpfen zubereitet. Zu Sylvester wurde Strudel gebacken, Milchbrot und Gugelhupf gab es zu Feiern und Hochzeiten.

Charakteristisch für die Küche am Balaton ist das Dürren im Ofen. Vom Dürrobst wurde im Winter Suppe und Kompott gekocht. Eine Delikatesse an Wintertagen war der im Leinentopf gekochte Maiskolben, der Bratapfel und auch der gebratene Kürbis.

Die Ernährung war anders im Winter, als im Sommer, bei der Ernte, beim Verschnneiden und Hacken. Während der Sommerarbeiten wurde täglich fünf mal, meistens Warmes gegessen, im Winter folgte dem reichlichen Frühstück ein kaltes Mittagessen und ein zeitiges Abendbrot. Ab April wurde nur zu Mittag gekocht und später zu Abend gegessen. Nach der Arbeit wurde im Weinkeller getrunken, bis die Frauen die Suppe aus Schweinerüsseln brachte, der Rüssel wurde mit Meerrettich verspeist. Ausserdem gab es gefüllten Kohl, Wurst, Braten, 2-3 Arten Kuchen und reichlich Wein. Auch zu Hochzeiten wurde mit dem großen Löffel gegessen, auf dem Tisch standen Schweinsköpfe, Kohl, Eingemachtes, Paprikagerichte, Geflügel und Brei.

Balaton-Spezialitäten sind:

- Katrabóca-Suppe: aus saurer Milch mit Eiern, Sahne und Mehl hergestellt

- Tócsi: ein Mischung aus Mehl und Kartoffeln
- Lábatlan tik (Huhn ohne Füße): Mehl, Wasser und Eier verrührt und gebraten, in Würfel geschnitten und in Milchspeisen gegeben
- Görkeny: Maismehl und Wasser, bis zum Austrocknen gebacken.
- Málé: aus Weizenkeimen, oder Maismehl gebacken
- Lepény (Fladen): am Balaton heißt er "Lepent" und wird mit Quark gebacken
- Fisch: in allen Variationen
- Am Tag des Brotbackens wurden vom Brotteig Bukti und Langali gebacken.

There are three significant regionally specific cuisines in the Hungarian gastronomic culture: the Alföld, the Northern Mountains and the Trans-Danubian region. The trans-danubian cuisine prefers sweet-salty and sweet-sour combinations. On the northern shore of the Balaton the sweet taste receives an emphasis in the sweet-sour flavour combination.

The most commonly known meals, which could be cooked in the bread-oven, were the dried bean soups and stews. The meaty dishes were baked on a tin tray or in earthenware dishes, and fowl were roasted in deeper trays or duck-baking dishes. Strudel was primarily baked for the New Year, and the milk-loaf and gugelhupf were served at celebrations and weddings. Fruit drying was also characteristic of the Balaton cuisine and also happened in the bread-oven. During the winter the dried fruit was made into soup and compote. A delicacy of winter evenings was sweetcorn cooked in a canvaspot, baked apples and baked pumpkins.

The order of food consumption was different in the winter and in the summer, during the time of harvest, pruning and hoeing. During the big summer work-time, they would eat up to five times a day, mainly cooked food. In the winter a cold lunch and early supper would follow the plentiful breakfast. From April cooked food was only served at mid-day, and supper was consumed later. After the work was done they would drink and chat in the farmer's cellar until supper time, when the young woman would serve soup made from pig-snout, the snout with horseradish, meaty sauerkraut, black-pudding, sausage, roast meat, 2-3 types of cakes and enough wine. At celebration times there was a difference, they would eat more and more types of things. At weddings also they would eat plentifully, there would be pigs-head, cabbage, meat and vegetable dishes, paprika dishes, poultry and gruel.

Specialities from around the Lake Balaton:

- Katrabóca soup: made from set sour milk thickened with egg, sour-cream and flour
- Tócsi: mixture of flour and potato
- Lábatlan tik: flour, water and egg baked, cut into squares into complete dishes
- Görkeny: cornflour mixed with water and baked until dry
- Málé: baked from sprouting wheat or cornflour
- Lepény: called lepent by the Balaton, is baked with cottage cheese
- Fish: consumed in all ways
- Bukti and langali were made from the bread dough on bread-making day.

Kéknyelű virágzásának ünnepe

A szezon megnyitásához kötődő program **június első hétvégéjén** kerül megrendezésre. A Kéknyelű az a szőlőfajta, amely csak itt a Badacsony hegyen honos, nővirágú. Különlegesen fontos, hogy erre az időpontra eső, néhány napig tartó virágzás jó legyen és a beporzáshoz szükséges szőlőfajták is virágozzanak. A Kéknyelű bora igazi Hungarikum! Az ünnephez kötődik a Kéknyelű Borgenerális avatás eseménye is.

Szent Antal napi búcsú

Június második hétvégéjén a badacsonyi Római Katolikus Kápolna névadójához - páduai Szent Antal emlékéhez - kapcsolódó rendezvényen az egyházi szertartást követően hangulatos helyi folklór-műsor, bor- és étel kínálat közepette vígadnak és barátkoznak a helyi polgárok és vendégeik.

Szegedy Róza Napok

A Badacsonyhoz kötődő híres szerelmespár - Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza, akik 1795-ben egy badacsonyi szüreten ismerkedtek meg - az örök szerelem és hűség példaképévé vált. Az ő történelmi és irodalmi emléküket hivatott feleleveníteni a **július első hétvégéjén** megrendezésre kerülő programsorozat.

Hétvége az óriások földjén

Július második hétvégéjén megrendezésre kerülő rendezvényhez a következő rege adja a mottót: A Balaton északi partján messze kéklő hegyek - a Badacsony, a Gulács, a Csobánc, a Szent György-hegy, Szigliget és a többiek - nem mások, mint elvarázsolt óriások. Mozdulatlanul és rendíthetetlenül, éjszaka és nappal, télen és nyáron vigyázzák a tóvá varázsolt Balaton királykisasszony nyugalmát....

Magyar Napok a Kárpát-medencében

Badacsonytomaj város **július hónap harmadik hétvégéjén** a Kárpát-medencében élő magyar emberek bemutatkozását teszi lehetővé. Ezen a két napon vendégeink megismerhetik a Kárpát-medencében élő magyarok hagyományait, kultúráját, életét.

Badacsonyi Borhetek

A település messze földön híres borairól. A Badacsonyi Borhetek rendezvénysorozata **július utolsó hétvégéjén** kezdődik, és e téma köré épül fel. A rendezvényen bemutatjuk vendégeink számára a történelmi és kulturális tradíciókat, a borkészítés hagyományait és jelenét, a magyar gasztronómia jellegzetességeit.

A program kiemelkedő eseménye, a Balaton mellett élőek egyik nagy gasztronómiai bemutatója a halászléfőző-verseny.

Szent István ünnepe

Az államalapító Szent Istvánra emlékezünk minden év **augusztus 19-20-án**, vízi fáklyás felvonulással, mindhárom strandunkon máglyagyújtással, színes programokkal.

Badacsonyi Szüret

Szeptember második hétvégéjén a réigó talán legimpozánsabb őszi programot teremtő rendezvénye a Badacsonyi Szüret. Vendégeink megismerhetik a régió történelmi, kulturális tradícióit, a borkészítést, a gasztronómiai hagyományokat. A vasárnapi látványos felvonulás keretében bemutatjuk a badacsonyi borkészítés történetét Probus császár korától napjainkig. Korhű ruhákban elevenítjük fel az adott kor sajátosságait. Felvonulnak a magyarországi borrendek, néptánc-együttesek.

Fest der Blaustengler-Blüte

Das an die Saisoneroöffnung angeschlossene Programm wird am ersten Wochenende im Juni veranstaltet. Der Blaustengler ist die Rebsorte, die nur hier am Badacsony-Berg beheimatet und Stempelblütler ist. Besonders wichtig ist, dass die auf diesen Zeitpunkt fallende Blütezeit gut ist und auch die zur Bestäubung notwendigen Rebsorten blühen. Der Wein des Blaustengler ist ein echtes Hungaricum! Zum Fest gehört auch die Weihe zum Blaustengler-Weingeneral.

Kirmes am Tag des Heiligen Anton

Am zweiten Wochenende im Juni vergnügen und befreunden sich die ortsansässigen Bürger und ihre Gäste nach der kirchlichen Zeremonie auf der Veranstaltung in Verbindung mit dem Namensgeber der römisch-katholischen Kirche in Badacsonyörs - in Erinnerung an den Heiligen Anton von Padova - bei einem stimmungsvollen örtlichen Folkloreprogramm und einem reichhaltigen Wein- und Speisenangebot.

Róza-Szegedy-Tage

Das mit Badacsony verbundene berühmte Liebespaar - Sándor Kisfaludy und Róza Szegedy, die sich 1795 auf einer Weinlese in Badacsony kennen lernten ist zum Vorbild für ewige Liebe und Treue geworden. Ihr historisches und literarisches Andenken soll die am ersten Wochenende im Juli veranstaltete Programmreihe wieder aufleben lassen.

Wochenende im Land der Riesen

Das Motto der am zweiten Wochenende im Juli stattfindenden Veranstaltung wird von folgender Sage gegeben:

Die am Nordufer des Balatons weit sichtbaren, bläulich leuchtenden Berge - der Badacsony, Gulács, Csobánc, der St. György-Berg, Szigliget und die anderen - sind nichts Anderes, als verzauberte Riesen. Bewegunglos und standhaft achten sie Tag und Nacht, im Sommer und im Winter auf die Ruhe der zum See verzauberten Königstochter Balaton...

Ungarische Tage im Karpaten-Becken

Die Stadt Badacsonytomaj gibt am dritten Wochenende im Juli den im Karpaten-Becken lebenden ungarischen Menschen die Möglichkeit, sich vorzustellen. An diesen beiden Tagen können unsere Gäste die Traditionen, die Kultur und das Leben der im Karpaten-Becken lebenden Ungarn kennen lernen.

Weinwochen in Badacsony

Die Gemeinde ist weltweit berühmt durch ihre Weine. Die Veranstaltungsreihe der Weinwochen in Badacsony beginnt am letzten Wochenende im Juli und umrahmt dieses Thema auf, dabei werden die historischen und kulturellen Traditionen, die Tradition und Gegenwart der Weinherstellung und die ungarische Gastronomie vorgestellt. Besonderes Ereignis des Programms ist eine der großen gastronomischen Vorstellungen am Balaton, der Wettbewerb im Fischsuppekochen.

Fest des Heiligen István

Jedes Jahr am 19.-20. August gedenken wir mit einem Fackelumzug auf dem Wasser, brennenden Scheiterhaufen an allen drei Stränden und bunten Programmen dem Staatsgründer Heiliger István:

Weinlese in Badacsony

Das vielleicht imposanteste Herbstprogramm der Region ist die am zweiten Wochenende im September stattfindende Weinlese in Badacsony. Unsere Gäste können die historischen und kulturellen Traditionen dieser Region, die Weinherstellung und die Gastronomie kennenlernen. Beim sehenswerten Sonntagsumzug wird die Geschichte der Weinherstellung in Badacsony von Kaiser Probus bis heute vorgestellt. In zeitgetreuen Kostümen nehmen die ungarischen Weinorden und Volkstanzensembles am Umzug teil.

The Blossoming Kéknyelű Grape Festival

The program associated with the start of the season is organised on the first weekend in June. The Kéknyelű grape variety, which has a female blossom, is only native here on the Badacsony Mountain. It is particularly important that the blossoming, which only lasts for a few days around this time, is abundant and coincides with the blossoming of the pollinating grape varieties. Wine from the Kéknyelű is a real Hungaricum! Appointment of the Kéknyelű Wine General forms part of the festivities.

Saint Anthony's Day Fete

This event falls on the second weekend in June in memory of Saint Anthony of Padua, the patron saint of the Roman Catholic Chapel at Badacsonyörs, where following the ecclesiastic service, residents and their guests enjoy the pleasant friendly atmosphere of the local folklore programme amidst the variety of food and wine.

Róza Szegedy Days

The famous loving couple associated with Badacsony - Sándor Kisfaludy and Róza Szegedy met in 1795 at the grape harvest on the Badacsony Mountain and has become the symbol of everlasting love and fidelity. The series of programmes held on the first weekend in July is a tribute to their historic and literary memory.

Weekend on the Land of the Giants

This event, organised on the second weekend in July, is named after the following legend: The blue mountains visible from afar on the northern shore of Lake Balaton - the Badacsony, the Gulács, the Csobánc, the Szent György mountain, Szigliget and the others are none other than enchanted giants. Still and steadfast, night and day, summer and winter they stand guard over the tranquillity of the Balaton princess who was turned into a lake....

Hungarian Days in the Carpathian Basin

On the third weekend in July Badacsonytomaj town provides the venue for Hungarians living in the Carpathian Basin to introduce themselves. During these two days visitors can see traditions, cultures and lives of Hungarians living in the Carpathian Basin.

Badacsony Wine Week

The settlement is famous far afield for its wines. The theme for the last weekend in July, the start of a series of programmes, is the Badacsony Wine Weeks. During the events we show our guests historic and cultural traditions, winemaking traditionally and at present and the specialities of Hungarian gastronomy. An outstanding event of the program is the fish-soup cooking competition, one of the large-scale gastronomic shows put on by local residents living by the Balaton.

The Feast of Saint István

Every year we commemorate Saint István, founder of the Hungarian state, on the 19th-20th August, with a torch procession on the water, bonfires lit on all three beaches and colourful programmes.

Badacsony Grape Harvest

Perhaps the most impressive autumn program venue in the region is the Badacsony Grape Harvest held on the second weekend in September. Our guests can get to know the historic and cultural traditions of the region, winemaking and gastronomic traditions. Within the framework of the spectacular Sunday march we show the history of winemaking in Badacsony from the days of Emperor Probus to the present day. The characteristics of each era are brought to life by period costume. The Hungarian Wine Orders and folkdance groups also participate in the march.

Badacsony és környéke egy valódi lehetőség az aktív kikapcsolódás szerelmeseinek. Városunk földön és vízen egyaránt kínálja az egyes természethez kötődő sportok jól kialakított feltételeit.

Badacsonyi vízpartunkon hajó kikötő áll a vendégek rendelkezésére. A Balatoni Hajózási RT menetrendszerű hajójáratával mindenki belekóstolhat a balatoni vízi élet nagyszerű élményébe, vagy átkelhet a túlpartra egy kirándulás idejére. Az egyes szállodák és utazási irodák kínálatában megtalálhatjuk a sétahajózást. A programok keretében különleges perspektívából fedezhetjük fel a környék tanúhegyeit, és megkóstolhatjuk a méltán híres badacsonyi borokat, pezsgőket is.

Izgalmas kikapcsolódást kínál egy vitorlás túra is. A badacsonyi vitorlások kikötő 300 hajó számára biztosítja a korszerű kikötési és tárolási feltételeket. A Balaton időjárása, a gyakori jó szél, a parti hegyek, mint festői háttér ideális körülményeket biztosítanak vendégeink számára. Akár saját hajóval, akár bérelt vitorlással vágunk neki a víznek, a dagadó vitorlák és a nesztelen suhanás a megdőlő fedélzeten felejthetetlen élményt ad. A tavon a szörfölést kedvelők is megtalálják a számíttáaikat.

Nagy népszerűségnek örvend a horgászat, hiszen a tó mélye olyan halfajtaát rejt, amelyek megdobogtatják a vérbeli horgászok szívét. Képzeljük csak el, amint egy kapitális méretű ponty, süllő, vagy harcsa akad a horgunkra, amit aztán másfél órás küzdelem után megszakolva büszkén emelünk szárazra. Igazi győzelem!

A szárazföldön az igazi kihívást a Badacsony-hegy "legyőzése", megmásása jelenti. Komoly próbatétel a túrázók és tájfutók számára, de állíthatjuk, minden megpróbáltatást megér. A Kőkapun át a platóra érve a Kisfaludy kilátó tetejéről hálából lélegzetelállító, torokszorító panoráma borul a lábunk elé, Keszthelytől Fonyódon át, Tihanyig.

A kerekese és a lovasok is ideális teret nyernek Badacsonyan, a felfedezésre váró Vulkánok völgyében. A környék lovas centrumai a lovagoltatás és kocsizás mellett lovas műsorokkal szórakoztatják vendégeiket.

Badacsony und seine Umgebung sind eine echte Chance für Freunde der aktiven Erholung. Unsere Stadt bietet zu Erde und zu Wasser gute Bedingungen für die individuellen Ansprüche ans Sporttreiben.

Am Ufer von Badacsony steht der Hafen den Gästen zur Verfügung. Mit den Schiffen der Balaton-Schiffahrts AG kann jeder die Wasserwelt des Balatons kennenlernen, oder zu einem Ausflug ans gegenüberliegende Ufer aufbrechen. Im Angebot der einzelnen Hotels und Reisebüros sind diese Ausflugsfahrten zu finden. Im Rahmen der Programme können die Zeugenberge der Umgebung aus einer außergewöhnlichen Perspektive entdeckt und auch die berühmten Weine und Sekte von Badacsony verkostet werden.

Eine aufregende Unterhaltung bietet auch eine Segeltour. Der Segelhafen von Badacsony bietet moderne Anker- und Lagermöglichkeiten für 300 Boote. Das Wetter am Balaton, die guten Winde, die Uferberge, als malerischer Hintergrund bieten ideale Verhältnisse für unsere Gäste. Ob mit dem eigenen, oder einem gemieteten Boot, die schwellenden Segel und das lautlose Gleiten auf dem Wasser bleibt ein unvergessliches Erlebnis. Auch die Surfer finden auf dem See ihre Möglichkeiten.

Einer großen Beliebtheit erfreut sich das Angeln, denn der See beherbergt solche Fischarten, die ein Anglerherz entzücken. Stellen Sie sich einen kapitalen Karpfen, Zander, oder Wels vor, der am Haken hängt und den Sie nach stundenlangem Kampf an Land ziehen. Welch ein wahrer Sieg!

Auf dem Trockenen ist die "Besteigung" des Badacsony-Berges eine wahre Herausforderung, eine harte Probe für jeden Wanderer, oder Orientierungsläufer, aber alle Anstrengung lohnt sich. Wer durch das Steintor zum Plateau kommt, kann vom Kisfaludy-Aussichtsturm zum Dank ein atemberaubendes Panorama von Keszthely über Fonyód bis hin nach Tihany genießen.

Auch für Radler und Reiter ist Badacsony und das zu entdeckende Tal der Vulkane ein idealer Platz. Die Reitzentren der Umgebung bieten neben dem Reiten und den Kutschfahrten auch Reitervorfürungen für ihre Gäste in ihren Programmen an.

Active relaxation fans are provided with a real opportunity in Badacsony and its region. Our town offers well-established conditions for sports connected to nature both on land and in the water.

On the shoreline at Badacsony a boat harbour is available for our guests. There is an opportunity for everyone to sample the wonderful experience of water life on the Balaton via the regular boat-trips organised by the Balatoni Hajózási RT (Balaton Shipping Corporation), or just to cross over to the other side for an excursion. Hotels and travel agents offer a selection of pleasure boat trips. Within the frame of the programs we are able to discover the Witness Mountains of the area from a special perspective and can taste the justly famous Badacsony wine and champagne. A sailing trip is also an exciting prospect for relaxation. The sailboat harbour at Badacsony provides modern mooring and storage conditions for 300 boats. The weather on the Balaton, the frequent good wind, and as a picturesque background the coastal mountains provide our guests with ideal conditions. Whether sailing our own or a hired sailboat, the swelling sails and the silent gliding with sloping decks provides an unforgettable experience. Windsurfing fans can also have fun on the lake.

Rod and line fishing is also popular, as the depths of the lake harbour allow fish species likely to excite any real angler. Just imagine an enormous carp, pikeperch or catfish on the end of the line, which after a combat lasting perhaps an hour and a half is finally proudly lifted dry in a landing net. A real victory!

On the dry land the real challenge is the "victory" over the Badacsony Mountain by climbing it. It puts hikers and orienteers to a serious test, but we can say that it is worth every ordeal. Through the Kőkapu on reaching the plateau, where from the top of the Kisfaludy Lookout Tower a breathtaking, throat-clenching panorama spreads in gratitude beneath our feet, from Keszthely, through Fonyód to Tihany.

Bicyclists and horse-riders also find their ideal space in Badacsony in the Valley of the Volcanoes, which awaits exploration. Besides providing opportunities to ride horse or carriage, the horse-riding centres of the area also entertain their guest with equestrian programs.

Tourinform Iroda
8261 Badacsony, Park u. 6.
Tel./fax: 87/431-046
Tel.: 87/531-013
e-mail: badacsonytomaj@tourinform.hu

Városi Művelődési Központ és Könyvtár
8258 Badacsonytomaj, Római út 69.
Tel.: 87/571-115
Tel./fax: 87/571-116
e-mail:
muvkozpont@badacsonyt.axelero.net

Látványok - Kiállítóhelyek - Múzeumok

**Balaton-felvidéki Nemzeti Park részei -
Badacsonyban**
Badacsonyi Tájvédelmi Körzet
Geo-botanikai tanösvény
Szabadon látogatható, vagy szakvezető
igényelhető a Balaton-felvidéki -
Nemzeti Park Igazgatóságnál:
06-30/664-0404

Egry József Emlékmúzeum
Badacsony, Egry sétány 12.
Telefon: 87/431-044
Nyitvatartási idő: május 1 - október 12.
hétfő szünnap
május 1 - június 30. és
szeptember 1 - október 12.: 10-18 h
július 1 - augusztus 30: 10-20 h,

Szegedy Róza Ház - múzeum
Badacsony, Szegedy R. u. 80.
Telefon: 87/431-906
Nyitvatartási idő:
május 1 - szeptember 30: 10-18 h,
hétfő szünnap

Tájház - Falumúzeum
8258 Badacsonytomaj, Tájház udvar
Telefon: 87/431-046 (Tourinform iroda
száma - további információ itt)
Nyitva tartás: május 1 - szeptember 30
hétfő szünnap

Udvardi Képtár
8258 Badacsonytomaj, Rózsa köz 9.
Információ: Udvardi Erzsébet,
festőművész
Telefon: 87/471-259
Nyitva tartás: május 1 - szeptember 30
vasárnap: 11.00 - 13.00 h 16.00 -18.00 h

Szent Imre Római Katolikus Templom
(Bazalt templom)
8258 Badacsonytomaj, Hősök tere 2.
Telefon: 87/471-250

FOLLY Arborétum
Arborétum u.40.
Információ: Folly Gyula,
8261 Badacsony, Római út 139.
Telefon: 06/20/927 - 5001
Nyitva tartás:
április 1 - október 31. 9-18 óráig,
hétfő szünnap.

Kiadja Badacsonytomaj Város Önkormányzata

Grafikai terv és fényképek: Molnár László
Szöveg: Sipos Tamás

VIA STÚDIÓ Kft. 06-23/420-136 E-mail: viastudio@axelero.hu

2005